

Jyllands-Posten

11.09.2019 KL. 22:00

»Jeg er bare en helt almindelig fyr med enorm interesse for spiselige planter«

Fra sin kolonihave i Randers arbejder gartner Magnus Buch på at redde planeten ved at forsyne det danske havefolk med klimavenlige planter. Vi har talt med ham om klima og haveliv, og hvorfor spagnum ifølge ham er bandlyst.

Magnus Buch producerer klimavenlige planter fra sin kolonihave i Randers. Foto: Privat

LASSE SKYTT

Magnus Buchs interesse for selvforsyning har han fået fra sin morfar og resten af familien. Allerede i en ung alder blev Magnus Buch tilhænger af at minimere sine udgifter og leve minimalistisk. Han blev uddannet produktionsgartner på Beder Gartnerskole, og han blev efterfølgende konsulent hos Dansk Affaldsforening, AVV, hvor han blandt andet underviste skolebørn i, hvor maden kommer fra, og hvor nemt man selv kan dyrke den.

Og efter at Magnus Buch på et tidspunkt havde renoveret et nedlagt landbrug med sin storebror, solgte han sin del fra for at flytte i en kolonihave nær Randers.

»Her kunne jeg få lov til at udfolde mig med mine egne visioner og kompetencer. Jeg startede en nicheproduktion op med spiselige planter som frugt- og nøddetræer samt buske og spiselige stauder, der alle var bæredygtigt produceret til en overkommelig pris. Og i dag kan man komme og lære igennem mig, hvordan man selv kan gøre tingene, så enhver kan blive selvforsynende,« forklarer den 26-årige gartner.

Han startede hjemmesiden Klimaplanter.dk med en mission om at gøre planteproduktion mere bæredygtigt og ansvarligt og samtidig tage højde for klima- og biodiversitetskrisen.

»Jeg følger FN's verdensmål, bl.a. om at værne om livet på landet og at skabe et ansvarligt og bæredygtigt forbrug samt levere en indsats på klimaområdet,« siger han.

Nej tak til spagnum

På Klimaplanter.dk fremhæver Magnus Buch, at alle hans planter er dyrket »uden brug af spagnum, kunstgødning og sprøjtegifte«. Og det er der en god grund til, forklarer han.

” Spagnummoserne er et kæmpe lager af kulstof, som frigives, når vi opgraver det. Vi bruger over 100.000 tons spagnum om året i Danmark, og det frigiver en masse CO2 under nedbrydelsen og håndteringen af det

Magnus Buch

»Spagnummoserne er et kæmpe lager af kulstof, som frigives, når vi opgraver det. Vi bruger over 100.000 tons spagnum om året i Danmark, og det frigiver en masse CO2 under nedbrydelsen og håndteringen af det,« siger Magnus Buch og tilføjer, at spagnum desuden er med til at true plantearter såsom soldug – vores eneste vildtvoksende kødædende plante.

»Vi har heldigvis fået fredet nogle af de få moser, vi har tilbage, men det mindsker ikke brugen af spagnum. Nu rykker vi bare problemet til baltiske lande, som ikke har en lige så stram naturpolitik som i Danmark. Det gør man også for at kunne få det billigere, så vi øger transporten på vækstmediet og derved belastningen på miljøet,« påpeger han.

Han mener, at bæredygtighed er lig med en ansvarlig produktion.

»Ved ikke at bruge spagnum, gift og kunstgødning er man allerede betydeligt mere bæredygtig end 95 pct. af den resterende potteplanteproduktionen i Europa. Men dette er ikke godt nok efter min overbevisning. Vi kan sætte niveauet langt højere ved at anvende restmaterialer og overskudsprodukter fra lokale virksomheder. Jeg laver min egen kompost og opformerer mycelium af savsmuld fra et savværk ikke langt fra, hvor jeg bor.

Derudover får jeg hæk- og græsafklip fra anlægsgfirmaer og naboer i kolonihaveforeningen, ligesom jeg har en aftale med en lokal øko-bonde om at få komøg,« forklarer Magnus Buch.

Et felt med mange myter og misforståelser

Hos den unge gartner bliver der heller ikke købt nye potter, bakker og vandingsbakker. Dem får han i stedet fra sine kunder, fra planteskoler og fra kirkegårde, sådan at han er med til at mindske brugen af engangsplastik.

»Især potter er svære at genanvende. Jeg køber så vidt muligt kun genbrug for ikke at skulle bidrage til ny yderligere ekstern produktion,« forklarer han og uddyber:

»Med Klimaplante.dk prøver jeg at skabe innovative løsninger, som kræver mindre plads og færre investeringer at komme i gang med. Det kan give mere plads til vild natur, og det er lykkedes mig at lave en prototype af et bed, der kan være op mod 50 gange så effektivt som en traditionel barrodsproducent uden brug af store maskiner og med minimalt behov for pasning og pleje,« siger Magnus Buch.

Magnus Buch og hans lille planteskole, klimaplanter.dk, vandt prisen som årets nyhed til haveshowet CPH Garden 2019.
Foto: Privat

Med sin bæredygtige klimatilgang til havelivet har han også bevæget sig ind på et felt, hvor der hersker mange myter, fordomme og misopfattelser. Ifølge Magnus Buch omfatter den største misforståelse folks manglende viden om spagnum og dets egenskaber.

»Ikke at jeg vil ignorere de fordele, som det også har bragt vores samfund gennem historien, men vi er blevet klogere på området siden da, og jeg ser ikke, hvorfor vi skal bibeholde vores brug af spagnum. Problemet er, at der er mange, der ikke har tid eller råd til at vælge et bæredygtigt alternativ. Især når man kan købe 50 liter spagnum til seks kroner i et byggemarked – mod 70 kroner for et produkt uden spagnum. Det er dér, den største problematik er, når det går ud over pengepungen. Jeg møder heldigvis mest begejstring og flere, der råber op på havefora. Og jeg ved, at spagnumvirksomhederne arbejder benhårdt på at skabe flere bæredygtige alternativer,« forklarer han og håber, at der kommer afgift på spagnum og tilskud til bæredygtige produkter for at vende producenternes og forbrugernes købevaner.

Sender et klart budskab

Der er stadig mange ting, Magnus Buch er uenig med mange haveejere i, når det handler om, hvordan en have skal passes. Her bliver der nemlig ikke luget og ryddet op i samme grad som hos den gennemsnitlige haveejer.

»Hos mig ser man ukrudt og masser af førne (blade, bark og andet organisk stof, som ligger på jorden og endnu ikke er nedbrudt, red.) til gavn for mikroliv og insekter i stedet for at skulle bruge penge og tid på at gøde og luge ukrudt, som alligevel vil komme igen, så længe jorden er blottet. Det er naturens måde at hele et sår på, så der ikke fordampes vand og CO₂ op til atmosfæren,« siger han.

I en artikel hos TV 2 Østjylland har du sagt, at man bør have dårlig samvittighed, hvis man for eksempel køber en spagnumpotte med kunstgødning. Hvordan er det bedst at kommunikere budskabet om, at vi bør skabe et mere bæredygtigt og klimavenligt haveliv i Danmark?

” Jeg tror, at flere og flere familier vil opdyrke deres haver i stedet for at have en græsplæne.

Magnus Buch

»Dårlig samvittighed er som regel et udtryk, jeg holder mig fra, fordi jeg ikke vil snakke ondt om folks valg. Det er op til den enkelte. Jeg vil hellere fokusere på det, der adskiller mig fra mine kollegaer, og hjælpe folk mod en bæredygtig vej. Om det så er igennem mine planter eller den viden, jeg har. Men jeg sender et klart budskab om konsekvenserne ved brugen af spagnum, gift og kunstgødning,« siger Magnus Buch og fortsætter:

»Jeg synes, man skal vælge det, man går ind for, og støtte de lokale virksomheder. Hvis man køber planter, der er dyrket med spagnum, kunstgødning og gift, og som er produceret i Holland, så mener jeg ikke, det hænger sammen, hvis man samtidig har et personligt mål om at støtte klimaet,« understreger han.

Vil være Europas største

Da Magnus Buch først oprettede Klimaplater.dk, var det blot et sted, hvor man skulle kunne læse om vigtigheden af klimaplanter og give inspiration til den klimavenlige have. Men i takt med at han har indledt et samarbejde med forskellige leverandører, der passer ind i det grønne haveunivers, begyndte han også at sælge klimavenlige planter.

»Jeg er stadig i opstartsfasen, så det er stadig begrænset af min egen produktion, hvad der kan leveres. Blandt andet på grund af transporten af planter. Men planen er, at man inden for to år kan købe alle mine egne produkter på Klimaplater.dk,« siger Magnus Buch.

Det meste af salget foregår ifølge den unge gartner på de markeder, han dukker op på.

»Jeg elsker den direkte kundekontakt, hvor kunderne kan få de svar, de har behov for, og hvor de kan lære mig at kende. Jeg er bare en helt almindelig fyr med enorm interesse for spiselige planter og bæredygtighed,« pointerer han.

Magnus Buchs langsigtede mål er at blive Europas største planteproducent af bæredygtigt producerede planter, som samtidig tager et socialt ansvar for ansatte og naturen.

Hvordan vurderer du, at danskerne i de kommende år vil gøre deres haver mere bæredygtige?

»Jeg tror, at flere og flere familier vil opdyrke deres haver i stedet for at have en græsplæne. For eksempel sådan at børn får kendskab til, hvor maden kommer fra, og at familien ved, hvad der er puttet i for at fremdyrke maden. Udviklingen forsætter, desto mere det bliver sat i fokus, så det, håber jeg, vil forsætte i mange år frem,« slutter Magnus Buch.